

KŁODZKO

www.klodzko.pl

foto: Marlena Solska, Tomasz Gmerek, Jacek Halicki

GMINA MIEJSKA
KŁODZKO

KŁODZKO/NACHOD
partnerstwo idei

Urząd Miasta w Kłodzku

pl. B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
tel.: +48 74 865 46 00, fax: +48 74 867 40 62
umklod@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

Kłodzko na siedm dni v týdnu

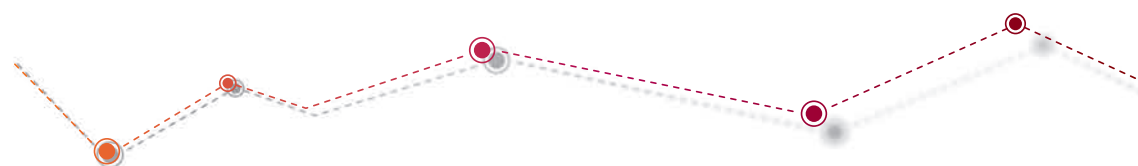
PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska

Kladsko je jedno z nejkrásnějších měst Dolního Slezska s bohatou historií přesahující 1000 let, během níž zde stopy své přítomnosti zanechali Češi, Němci a Poláci. Tyto tři kultury ovlivnily rozvoj města, jeho ekonomický a společenský život a také jeho podobu a charakter.

Kladsko

*Šmouhami barev
k řece
plazí se z Pevnostní hory
město,
Nad zašlou vlnou
vřava všech staletí
co zde utichly pod zlatým dnem...*

*Anna Zelenay,
Kłodzko, 1962*

Kladsko byla tržní ves, město řemesníků a kupců, sídlo vojenské posádky. A z druhé strany: město nezvyklých událostí, mekka tvůrčích osobností a umělců, vlivné náboženské středisko.

Současné Kladsko je turistické a kulturní centrum Kladské kotliny, centrum kladského okresu.

Nabízí tolik atrakcí, že si zde každý najde to své: mladí a staří, milovníci aktivního odpočinku a hledači klidu, milovníci militáří, historie a kultury.

Po celý rok se ve městě konají pravidelné a příležitostné akce, kulturní, sportovní a rekreační - hudební festivaly a koncerty (varhanní, kytarové, akordeonové), vystoupení sborů, sólistů a skupin, Dny Kladska, Dny pevnosti, Mezinárodní divadelní festival Zderzenie, Oktober Festung, Open Summer Festival, Dolnoslezské rally.

Můžete zde narazit na tradiční vánoční jarmarky nebo na dny města, během nichž se můžete zásobit regionálními produkty a koupit si zajímavé suvenýry. Neměl by vás překvapit pohled na ulicemi se procházejícího vojáka pruského regimentu v historické uniformě ani výstřel z kanónu. Nebo pohled na středověké urozené paní nebo rytíře v dobovém oblečení. Někdy se podaří spatřit barevný průvod herců účastnících se divadelního festivalu nebo slyšet zvuky varhan nesoucích se ven z kostela. Protože kulturní tradice jsou v Kladsku stejně bohaté jako jeho historie.

Úžasná architektura, památky, umělecká díla, magická místa a současné události – to vše dnes tvoří jedinečnou atmosféru Kladska – pohostinného, otevřeného a přátelského města.

Dá se Kladsko poznat za sedm dní?

Sedm dní určitě stačí k tomu, abyste se přesvědčili, že se sem musíte vrátit.

Zveme do Kladska!

První den

vojenský

Z výšky 369 m n.m., protože tolik měří Pevnostní hora, je dobře vidět rozlehlé okolí (které dnes můžeme obdivovat z vyhlídkového bastionu pevnosti). Než na vrcholu hory vzniklo první hradiště, přemýšleli lidé především o tom, co sníst a jak přežít. Využili tedy přírodní potenciál místa. Dolů tekoucí Nisa poskytovala vodu a potravu, hora zajišťovala bezpečí. Bylo zde vystavěno hradiště a později se tento strategický bod během staletí přizpůsoboval novým potřebám a hrozbám.

Brzy poté, co u úpatí hradu vzniklo město, začalo i to vyžadovat ochranu - proto vzniklo městské opevnění, od 13. století zděné. Skládalo se z dvojité zdi, do města se šlo dostat přes jednu ze 4 bran - Českou (od ul. Czeska), Frankenštejnskou (od ul. Łukasińskiego), Zelenou (ul. Wojska Polskiego) a Mosteckou (ul. Wita Stwosza). Pozůstatky monumentálních městských hradeb můžeme vidět z mostu sv. Jana nebo z náměstí pod mostem.

Největší zásluhy za budování síly pevnosti si odnesl král Fridrich II. Veliký. Právě na jeho rozkaz vznikl v roce 1742 plán posílení stavby - tehdy vznikl donjon krytý řetězcem bastionů, kleští (tenaille), redut, redanů a příkopů.

Pevnost to ale neochránilo před kapitulací a poddáním se napoleonským vojskům v době obléhání v roce 1807.

Na konci 19. století pevnost přestala být tím nevhodnějším místem pro pobyt vojáků a její role se postupně začala omezovat. Velení posádky bylo přemístěno do jednoho z domů na severní straně náměstí a po celém Kladsku začala vznikat kasárna.

Část z nich už neexistuje, ale některé budovy, i když slouží jiným účelům, se dochovaly dokonale. Na ul. Szkolna se nachází velký kasárně-štábní komplex, dnes zde sídlí škola, v němž byl posádkou regiment polního maršálka von Moltke, a v letech 1905-1906 vojáci začali využívat kasárna na ul. Wyspiańskiego. Největší armádní sklady v Kladsku se nacházely v ul. Łukasieńskiego.

Kromě prohlídky samotné pevnosti stojí za to vyhradit si čas i na vstup do podzemních naslouchacích chodeb a na shlédnutí expozice každodenního života v dřívější pevnosti ve Velkých kleštích

V kladské pevnosti se konají: Dny kladské pevnosti s bitvou o pevnost, Pevnostní jarmark, Oktober Festung, Středověké jaro, Noc v pevnosti

Působí zde skupina vojenské historie 47. pruský pěší pluk.

K návštěvě pevnosti Kladsko láká také sympatický medvídek Zniszczyłśaw Fortek.

Milovníci vojenských památek si v okolí Kladska mohou prohlédnout i jiné pevnosti: Stříbrnou Horu (24 km od Kladska), Nisu (52 km od Kladska) a Jaroměř v České republice (63 km od Kladska).

Víte, že:

se ve 30. letech v Kladsku s velkou pompou slavily Fridrichovy dny - s přehlídkou, kouzelným přivítáním krále Fridricha Velikého, který dorazil na bílém koni, ukázkami výcviku, dobovým plesem s ukázkami dvorských tanců na nádvoří donjonu a s ohňostrojem?

Druhý den

pro zvědavé

Kladský rynek -

náměstí Boleslava Chrabrého

Charakteristickou vlastností kladského náměstí je výrazný sklon terénu. Severní strana obdélného náměstí se nachází mnohem výše než jižní. Centrální část zaujímá **radnice**, která zde byla postavena kol. **roku 1324**. Budovu mnohokrát zničily požáry, po nichž se dočkala obnovy a přestaveb.

Polední přestávka probíhala v letech 1887-1890 **po požáru**, který strávil budovu v noci z 20. na 21. září 1886. Autorem nového projektu byl **Ewald Berger**, dvorní architekt rodu von Magnis z Božkowa. Nejstarší dochovanou část radnice tvoří **středověká věž**, s renesanční galerií v patře a s barokní helmicí s jehlicí.

Zajímavost představuje pozůstatek po spořitelně (Städtische Sparkasse) působící v budově radnice od roku 1821 - železný trezor ve zdi budovy, umožňující samostatný vklad peněz, schovaný za informační tabulí vedle vstupu do knihovny.

Osud kladské radnice v 50. a 60. letech byl nejistý. Kladské historické centrum se ve 20. stol. začalo sesouvat a zřícením hrozící budovy byly zdemolovány. V letech 1967-1969 probíhal boj za jeho záchranu, došlo k likvidaci podzemních děl pod náměstím a budovami jeho jižní, východní a částečně západní strany. Bohužel se nepodařilo zachránit zástavbu na severní straně náměstí, kde se kdysi nacházelo vojenské velitelství. V 90. letech zde vznikla doplňující zástavba. Nejzajímavější historické městské domy se na náměstí dochovaly na jižní straně.

Kladský lev

Na kladském náměstí se na východní straně radnice nachází **stará studna s nádhernou barokní fontánou**. Uprostřed nádrže se tyčí velká lastura podpíraná čtyřmi delfíny. Na vrcholu stojí dvouocasý lev s korunou na hlavě podpíraný erbovým štítem. Stejný lev drží i hodiny na zdi radnice. Lev s dvěma ocasy se nachází i ve znaku Kladsku, který městu udělil král Přemysl Otakar II. v polovině 13. století. Legendy tuto anatomickou zvláštnost vysvětlují různě.

Jedna mluví o tom, že neopatrní měšťané, vracející se z Prahy se znakem obdržným od krále, náhodou urazili lvovi ocas, jiní svalují zodpovědnost za ztrátu ocasu na loupežníky, kteří přepadli kladské zástupce vezoucí kamenný znak, ještě jiná pověst vypráví o roztržitém královském malíři, který zapomněl namalovat na erbovní štít ocas. Ať už to bylo jakkoli, měšťané se vrátili ke králi se lvem bez ocasu a ten, na důkaz královské milosti, přikázal zhotovit pro všechny případy lva s dvěma ohony. Tentokrát kladští měšťané bez překážek dorazili domů a lev zůstal na věky věků **dvouocasý**. Ve skutečnosti samotný Přemysl Otakar II. jako moravský markrabě v roce 1247 přijal za svůj znak přemyslovského lva, ale rozeklal mu ocas. Když se z Přemysla v roce 1253 stal český král, stal se oficiálním znakem království právě takovýto lev, kterému se říká český lev.

Jeruzalémský balzám

Na jižní straně kladského náměstí odedávna působí dvě lékárny: „U Jelena“ a „U Mouřenína“. S nimi se pojí příběh **Jeruzalémského balzámu** - zázračného přípravku, který se stal příčinou závažného konfliktu mezi lékárníky. V roce 1860 poustevník z Mariánské hůrky (Mariańska Górka) u Kladska, Johannes Treutler, přinesl Louisovi Ambrosiovi z Lékárny U Jelena zapomenutou recepturu. Požádal lékárníka o pomoc, radu a ingredience potřebné k výrobě léku. Společně vypracovali složení přípravku a pokyny k jeho užívání. Kladský balzám se doporučoval v případě žaludečních a střevních potíží a při nachlazení, nemocech dýchacích cest, astmatu, oslabení a při srdečních chorobách. Chudý mnich na výrobě balzámu rychle zbohatl, ale protože neměl oprávnění k výrobě léků, byl odsouzen k uhrazení pokuty. Měl podezření, že ho udal Ambrosius, s nímž přerušil veškeré kontakty. V roce 1886 se novým Treutlerovým společníkem stal Johannes Schittny z Lékárny U Mouřenína

Upravili recepturu Jeruzalémského balzámu, z kapek ho postupně proměnili v 30% alkoholický nápoj.

Po smrti poustevníka v roce 1892 odkoupil výhradní právo na výrobu balzámu od útulku františkánek, v němž Treutler zemřel, Johannes Schittny. Díky ziskové výrobě zázračného přípravku si v roce 1901 postavil okázalou vilu a v roce 1911 od základů přebudoval městský dům ze 17. století, v němž sídlí lékárna, jeho průčelí tímto získalo secesní vzhled. Jak majitel Lékárny U Jelena, tak i jiní výrobci nechtěli uznat Schitneho monopol na výrobu balzámu. Na konec v roce 1931, když byl majitelem Lékárny U Mouřenína Johannesův syn, Richard Schittny, soud uznal, že je výroba Jeruzalémského balzámu jinými lékárnami legální, ale jen Lékárna U Mouřenína může lék uvádět na trh pod poustevníkovým jménem.

Den třetí

pro milovníky neobyčejných příběhů

Gotický most sv. Jana

Most sv. Jana na Mlýnowce je jednou z nejcennějších památek Kladska. Spojuje staré město s Pískovým ostrovem. Přesné datum jeho vzniku není známo jistě. Stavba byla zahájena na konci 13. století a dokončena mohla být možná teprve o století později. Byl zhotoven z kamene a **podle starých pověstí se k spojování kamenných kvádrů používala malta s příměsí bílků ze slepičích vajec**. Most se opírá o předmostí a tři silné pilíře. Konstrukce toho prostředního na západní straně, na němž se nachází hvězdnicový můstek, naznačuje, že zde měla stát mostní kaple. Most kdysi uzavíraly dvě městské brány, Horní a o něco mladší Dolní brána, které byly zdemolovány teprve na začátku 20. století. Gotický most přežil vojenské nájezdy a povodně sužující město, které strhly jiné, novější mosty. V 17. a 18. století osadilo zábradlí 6 soch světců, proto je kladský most přirovnáván ke Karlově mostu v Praze, na němž bychom takovýchto plastik našli 30. Darování soch světců se pojilo s různými záměry a výběr patronů nebyl náhodný. Na kladském mostě na východní straně stojí sv. František Xaverský, Kristus na kříži s postavou sv. Máří Magdalény, Nejsvětější trojice a Korunovace Panny Marie, na západní straně sv. Václav, Pieta a sv. Jana Nepomucký. Na některých soklech se nacházejí erby fundátorů - členů významných okolních rodů: von Goetzen, von Hoditz, von Fitschen.

Sv. Jan Nepomucký

Jednou ze soch, stojících na mostě sv. Jana, je v roce 1729 kanonizovaný sv. Jan Nepomucký, který byl v Čechách, ve Slezsku a v celém Kladsku velmi oblíbený.

Jeho sochy často stojí na mostech a v blízkosti řek, protože byl krom jiného přímluvcem pro případ povodně.

Socha na gotickém mostě v Kladsku, pocházející z roku 1707, fundovaná Franzem von Goetzem a jeho ženou vévodkyní z rodu Lichtenštejnů, je jedním z prvních vyobrazení tohoto svěťce v regionu Kladska.

Kult pražského kanovníka, který žil v 15. stol., se rozšířil ještě před jeho kanonizací na konci 17. století díky pražským jezuitům.

Se životem a smrtí světce se pojí zajímavé legendy. Jak to u svatých mučedníků často bývá, chrání Jan Nepomucký věřící před tím, co způsobilo jeho smrt, tedy před vodou. **Podle legendy byl utopen ve Vltavě na rozkaz českého krále Václava IV, protože nechtěl prozradit zpovědní tajemství královny.** Pravděpodobná příčina konfliktu krále a budoucího svatého měla naprostou jinou, politickou povahu, ale rozšířila se tato legendární verze, proto Jan Nepomucký často drží prst na ústech jako znak zachování tajemství. Je představován v charakteristickém oděvu a biretu kanovníka, s křížem v ruce a nad jeho hlavou se často nachází pět hvězd. Podle legendy se takovéto hvězdy ukázaly na vodní hladině, když se kanovník topil ve Vltavě. Socha na mostě je jedním z mnoha kladských Nepomuků. Socha sv. Jana Nepomuckého, jejímž fundátorem byl hejtman kladského hrabství, baron Maxmilián Mitrovský z Mitrovic v roce 1720, stojí před kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Socha světce kdysi stávala také v pevnosti na donjonu.

Zločin z dávných věků

S jednou ze soch z mostu sv. Jana se pojí příběh rodinného zločinu. V roce 1689 Otto Ferdinand von Fitschen, majitel statků v Gorzuchowě u Kladska, zavraždil, podle různých sdělení osobně nebo prostřednictvím najatých hrdlořezů, svou ženu Barbaru. V roce 1696 byl baron stát na kladském náměstí. Jeho syn, baron Franz Ferdinand von Fitschen, **daroval v roce 1714 jako votivní dar prosící o odpuštění za otcův zločin sochu Nejsvětější Trojice s Korunovací Panny Marie**. Kromě kriminálních pohnutek vzniku sochy je zajímavé i její ideologické vyznění představující odpověď katolíků na názory protestantů, kteří neuznávali mariánský kult a uctávali výhradně Nejsvětější Trojici. V roce 1647 vydal císař Ferdinand III. Habsburský dekret o svěření rakouských knížectví do péče Panny Marie Immaculaty (Neposkvrněné). Kladská socha zachycuje Nejsvětější Trojici korunující Pannu Marii na pozadí velkého oblouku - symbolu nebe.

Čtvrtý den

čas k zamyšlení

Pokud hledáte únik před každodenním shonem, najdete v Kladsku mnoho míst, na nichž se můžete uklidnit a hledat vnitřní mír. Ke kontemplaci vybízejí kladské svatostánky, z nichž největším a nejvýznamnějším je kostel Nanebevzetí Panny Marie na pl. Kościelném (Kostelní náměstí).

Dějiny Kladska úzce souvisí s řeholními řády, které vývoj města během staletí výrazně ovlivnily. Od raného středověku zde řeholníci kromě pastorační činnosti a stavby kostelů vedli špitály a školy.

U vyústění ulice Wojska Polskiego můžeme obdivovat a částečně si prohlédnout rozsáhlý komplex budov, jejichž vznik iniciovali johanité (kostel Nanebevzetí Panny Marie), a po nich jezuité (rozšíření kostela, kolegium a konvikt). V konviktu v současnosti sídlí **Muzeum Kladska**.

Na nádvoří a v místnostech muzea se během prohlížení zajímavých výstav můžeme porozhlédnout i po pozůstatcích dávného mimoškolního života středověkých discipulů (žáků). Jejich školní život se odehrával nedaleko - v kolegiu s charakteristickými podloubími. Dnes se zde nachází Gymnázium Boleslava Chrabrého. Rozsáhlá čtvercová budova uvnitř svírá obrovský rajský dvůr s fontánou a slunečními hodinami. Samotný jezuitský kostel okouzlí jak svou surovou hmotou, která ovšem není zbavena zajímavých detailů, tak i barokním zařízením interiéru. Skrývá v sobě mnoho symbolů, tajemných znaků a záhad, které stále čekají na vyřešení.

V rámci hry můžete na zdech kostela hledat: **sluneční hodiny, postavu o hůl se opírajícího sv. Jakuba v poutnickém oděvu nebo kovovou sochu Smrti šlapající na draka.**

Hodně štěstí.

S Kladskem je spojena jedna z nejvýznamnějších osobností středověké Evropy – **Arnošt z Pardubic** (1300-1364). Arcibiskup, iniciátor stavby katedrály sv. Víta a Karlovy univerzity v Praze, důvěrou obdařený spolupracovník císaře Karla IV. a uchazeč o papežský stolec strávil v Kladsku dětství. **Jako žák školy kladských johanitů prožil malý Arnošt v kostele Nanebevzetí Panny Marie vidění, které ho ovlivnilo na zbytek života.** Když se v chrámu chvíli zdržel po nešporách, uviděl na oltářním mariánském obrazu, jak se k němu Nejsvětější panna obrátila zády. Uvědomil si tehdy, že to bylo varování před následky lehkomyšlného života a tento prožitek u něj vyvolal hlubokou morální proměnu.

Silná pouta ke Kladsku pociťoval po celý život a v souladu se svým testamentem zde byl pohřben - v hlavní lodi v kryptě před oltářem.

Téměř 100 let od smrti arcibiskupa začala z náhrobku vytékat olejovitá kapalina s intenzivní a příjemnou vůní, což bylo rychle uznáno za zázrak, obzvláště poté, co se tato událost opakovala na svátek Božího Těla.

V kladském kostele se nachází Arnoštův náhrobek z 14. století, jehož autorem byl Petr Parléř, a pomník zobrazujícího ho vkléče vytvořený při příležitosti 500. výročí úmrtí arcibiskupa

Pátý den

pod zemí

Podzemní turistická trasa

Tisíciletí polského státu

Podzemní turistická trasa Tisíciletí polského státu byla vyznačena v labyrintu kladského podzemí v 60. letech 20. století. Vede od ul. Zawiszy Czarnego do ul. Czeska u úpatí pevnosti a dosahuje délky kol. 600 m.

Dnes nás může udivovat, že pod městem existoval skutečný, několikapodlažní labyrint. Ovšem tyto hluboké sklepy nebyly tajemné, jen velmi praktické. Četní kupci a řemeslníci si stavěli své domy ve městě obklopeném hradbami a korytem Kladské Nisy. Místa se nedostávalo a navíc docházelo k strašlivým požárům ničícím veškerý majetek, proto **se využívaly podzemní komory, v nichž stálá, nízká, ale po celý rok kladná teplota nahrávala skladování potravin a jiného zboží.** Ležákováním v chladných sklepech získávalo svou chuť kladské pivo. Do podzemí se přenesly také některé nebezpečné dílny, např. pekařské, protože pak panovalo menší riziko rozšíření ohně. Podzemními chodbami se zboží dodávalo přímo do stánek obklopujících radnici. Hluboké podzemí přišlo vhod také během mnohých válek, které se Kladskem prohnaly.

V současnosti můžete během podzemního putování pocítit atmosféru starého Kladska: poslechnout si měšťanskou hudbu, besedníky v krčmě, zvuky trhu, vidět dřívější obyvatele města - pekaře, pradlenu nebo kata, navštívit kupecký krám, pekárnu, sklad munice a katovnu vybavenou mučícími nástroji, z nichž vám bude tuhnout krev v žilách. **Návštěvníci zde narazí také na zcela jiné obyvatele podzemí v podobě interaktivních animovaných obrazů. Jaké? O tom se vyplatí přesvědčit osobně.** Během teplých letních dnů se na výlet raději teple oblečte, protože na Podzemní turistické trase panuje po celý rok stálá teplota kol. 8-10 Co.

Kladské pivo

V dávných staletích představovalo v Kladsku, stejně jako v jiných evropských regionech, kde nebylo možné pěstování vinné révy, pivo základní nápoj, rozhodně bezpečnější než voda. Strážci na kladském hradu v rámci odměny získávali velký džbán piva k zkonsumování během hlídky. Řemeslníci na tzv. ranních besedách v šencích probírali důležité profesní záležitosti a popíjeli přítom aromatický nápoj.

Kladsko bylo od středověku až do 17. století jedním z nejvýznamnějších středisek výroby zlatavého moku v regionu. Nahrávala tomu četná privilegia, která měšťané obdrželi od panovníků. **Nejdůležitějším z nich bylo mílové právo, které zakazovalo prodej jiného než kladského piva ve vzdálenosti jedné míle od města.**

Výroba piva ve městě byla přísně regulována. Nemovitosti patřící kladským měšťanům měly povolení na určitý počet várek (objemová míra). Kladské pivo se převážně vařilo z ječmene dováženého z Frankenštejska (oblast kolem dnešního města Żabkowice Śląskie, pozn. přek.), chmelové šišky se vozily také z tohoto regionu nebo z Čech. Předností města byla velmi dobrá voda a především úžasně, několikapodlažní sklepy. **Na podzim uvařené pivo v nich ležákovalo při stále nízké teplotě minimálně do jara.**

Nejvýznamnějším a nejstarším kladským hostincem byla už neexistující Taverna na rynku (roh ul. Wita Stwosza). Po první světové válce v Kladsku ještě působilo osm pivovarů, ale druhou přežil jen jeden - Müller's Lagerbierbrauerei (Müllerův pivovar) patřící od roku 1908 Franzi Thielovi. Pivovar byl v provozu ještě od roku 1945 do roku 1976 jako Kladské pivovarnicko-slado- vnické závody. V současnosti se do Kladska vrací výroba a prodej piv z minipivovarů. Takováto piva můžete ochutnat např. v kladské pevnosti.

během války a po ní. Problém ležel hlouběji - v pod městem vyražených několikapodlažních sklepích a špatném odvodnění historického centra podemílaného vodou stékající z pevnosti. Už od 30. let 20. století pracovali odborníci z Hornicko-hutnické akademie v Krakově na zajištění důlních děl. Proto se kladské úřady v roce 1958 se žádostí o pomoc obrátily právě na tamní inženýry. Před vypracováním plánu na zajištění podzemního labyrintu se s ním bylo nutné seznámit a nikdo vlastně nevěděl, kudy vedou chodby zaplavené vodou. Průzkumu podzemí se chopili speleologové z Varšavy. Nakonec se v roce 1962 přistoupilo k zajišťovacím pracím, které vedli horníci z Podniku hornických prací ve Valbřichu. První etapa záchranných prací skončila v roce 1966. Tehdy profesor Zbigniew Strzelecki navrhl zachování přístupu do části výkopů a vytyčení turistické trasy pod kladským historickým centrem. Tento nápad vedení města přijalo.

Nová turistická atrakce se pro návštěvníky v Kladsku otevřela 4. prosince 1976 a o rok později se podzemí dočkalo zápisu do registru památek.

Akce na záchranu kladského podzemí

Podzemní turistická trasa v Kladsku není jednoduše další historický objekt zpřístupněný k prohlídkám, ale účelově vytvořená turistická atrakce, i když k tomu došlo za nevhodných okolností. Po 2. světové válce se Kladsko ocitlo v hranicích Polska, město opustila naprostá většina německých obyvatel a dorazili sem noví polští osadníci. Štěstí zde hledali mnozí z těch, kdo opustili dřívější polská území na východě, nyní obsazená SSSR, ale i další polské regiony, v nichž byl život nesmírně těžký. Rychle se začalo nedostávat bytů a naneštěstí se už na přelomu 40. a 50. let na zdech kladských městských domů začaly objevovat praskliny. Čím dál více domů v historickém centru, u nichž hrozilo zřícení, se muselo demolovat. Ukázalo se, že špatný technický stav není jen výsledkem absence systematických oprav

Den šestý

události

Při návštěvě Kladska můžete využít nejen historické atrakce, ale také se zúčastnit mnoha kulturních, sportovních a rekreačních akcí, které se po celý rok pořádají všude po městě.

V městském prostředí se takovéto události nejčastěji konají na hlavním náměstí, na náměstí pod mostem sv. Jana v Parku Stražackim a na stadionu. Na koncerty, výstavy a divadelní představení zvu Kladské centrum kultury, sportu a rekreace a Muzeum Kladska. Koncerty vážné hudby se pořádají také v kladských chrámech. Mnoho atraktivních událostí probíhá v kladské pevnosti - jde jak o akce spojené s historií objektu, tak i o koncerty nebo sportovní akce v nevhodném prostředí.

Kladské centrum kultury, sportu a rekreace působí v historické budově bývalého hotelu Kaiserhof na pl. Jagiełły. Uvnitř najdete velký divadelní sál a galerii, komorní akce probíhají také v kavárně. Mezi nejvýznamnější akce pořádané KCKSaR patří Divadelní festival Zderzenie. Během letní verze v městském prostředí vystupují pouliční divadla. V listopadu do Kladska přijíždějí přední scénická představení z Polska i ze zahraničí.

Muzeum Kladska kromě stálé expozice a výstav zve i na vernisáže, komorní koncerty, přednášky a workshopy pro děti i dospělé. Konají se v historickém koncertním sálu, ve workshopové místnosti nacházející se v dřívější truhlárně a na muzejním nádvoří s úžasnou atmosférou. Každý rok zde probíhají zajímavé akce v rámci muzejní noci. Během ní lze shlédnout umělecké performance a nevhodní instalace. Muzeum také pořádá procházky ulicemi města s hravými prvky.

Koncerty vážné hudby si nejčastěji můžeme vyslechnout v kostele Panny Marie Růžencové na Minoritském náměstí (plac Franciszkański), ale také v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Kostelním náměstí (plac Kościelny) a v kostele sv. Jiří a Vojtěcha v ul. Łukaszińskiego.

Nejdůležitější akcí spojenou s historií města jsou srpnové Dny pevnosti. Konají se jak v samotné pevnosti, tak i a na přilehlých pozemcích. Během nich lze shlédnout útok napoleonských vojsk na město, navštívit vojenský tábor a tváří v tvář se setkat s kladským regimentem. Pevnost zve během celého roku na různá představení a terénní hry, některé spolupřádané Kladským rytířským bratrstvem.

Turisté znavení prohlídkou si mohou odpočinout a dostat se zpět do kondice na celoročním krytém bazénu v ul. Jana Pawła II. Kromě plaveckého bazénu se tu nachází bazén pro výuku plavání, dětské brouzdaliště, tobogán, vířivka, divoká řeka a švédská a parní sauna. Na stadionu je v letní sezóně otevřen venkovní bazén s volejbalovým hřištěm a dětským hřištěm a v zimní sezóně umělé kluziště.

Sedmý den

pro výpravu do okolí

Když jsme už navštívili všechny kladské památky a nasajeme atmosféru města, je Kladsko skvělou základnou pro výlety po kladském regionu. Najdeme tu nádherné a výjimečné krajiny, dobře připravenou sportovní infrastrukturu a také další atrakce, které se vyplatí při návštěvě v Kladsku vidět, abychom si zajistili kompletní balíček dojmů a vzpomínek.

Polanica-Zdrój – jedna z pěti kladských lázní vedle Zdrojů (lázní) – Duszniki, Kudowa, Łądek a Długopole. Město okouzluje především krásným a rozlehlým lázeňským parkem, který láká k procházkám a odpočinku, a historickou pijárnou s procházkovou halou, v níž můžete vyzkoušet léčivé a minerální vody (12 km od Kladska).

Wambierzyce – zvané „kladský Jeruzalém“. Hlavní atrakcí zde je monumentální bazilika s barokním interiérem z 18. století se zářačnou soškou Matky Boží Královny rodin (23 km od Kladska). Mariánské chrámy se nacházejí také v Bardě, Starém Wielisławu a na Hoře Všech svatých (Góra Wszystkich Świętych) v Nowé Rudě.

Kaplica Czaszek – jedinečný objekt pocházející z 18. stol. vystavěný z více než 3 tis. lidských lebek a koster se nachází v Kudowě-Czermné (38 km od Kladska).

Błędné Skály – výjimečný skalní labyrint s obrovským bohatstvím pozoruhodných skalních formací s výškou 6-11 m, jímž vede několikasetmetrová turistická trasa (36 km od Kladska).

Szczeliniec – nejvyšší vrchol (919 m n.m.) v Stolových horách, přináležejících mezi Koruny polských hor, na který vede trasa skládající se z 665 schodů (37 km od Kladska).

Králický Sněžník – nejvyšší vrchol (1426 m n.m.) v Jesenické oblasti, jeden ze sedmi okolních vrcholů patřících mezi Koruny polských hor (33 km od Kladska).

Medvědí jeskyně – v Kletně se nacházející jedna z nejdelších a nejhlubších jeskyní v Polsku; známá délkou dómů a chodeb stanovi více než 5 km, hloubka - více než 100 m. Na turistické trase uvidíme jedinečnou a dobře dochovanou krasovou výzdobu a velké množství kostí zvířat z doby ledové (35 km od Kladska).

Czarna Góra a Zieleniec – nejvyšší lyžařská střediska v Kladsku s dokonale připravenými trasami a infrastrukturou přizpůsobenou věnování se sjezdovému a běžeckému lyžování. V letní sezóně jsou na Czarné Górze dostupné také trasy pro věnování se extrémní cyklistice (cca 30 km od Kladska).

Za návštěvu také stojí:

rozhledny – v Kladsku se nachází až 10 aktivních rozhleden (např. Borówkowa, Trójmorski Wierch, Suszyna)

muzea – papírnictví v Dusznících-Zdroji, filumenistické v Kladské Bystřici, pohádek v Międzygórzu, lidové kultury země pohraničí v Pstrążné, hraček v Kudowě-Zdroji

doly-muzea – uhlí v Nowé Rudě, zlata ve Zlotej Stoku, uranu v Kletně

hrady a zámky – Gorzanów, Kamieniec, Trzebie-szowice, Bożków, Sarny, Piszkowice, Międzyzlesie, Kapitanowo (část z nich je i přes probíhající opravy zpřístupněna pro prohlídky)

Rozhodně vyzkoušejte:

kladského pstruha – pstruží farmy, kterých v okolí najdete více než 20, nabízejí pstruha smaženého, grilovaného, uzeného. Kladský pstruh je od roku 2012 zapsán na seznam regionálních produktů; každý rok se také koná Festival pstruha v Kladském hrabství.

kladský med – s ohledem na různorodost pěstovaných plodin a na bohatství okolních lesů je místní med výjimečně zdravý a chutný.

výrobky z bio aronie – horské, poněkud drsné klima dobře vyhovuje pěstování aronie (černého jeřábu), který je skvělou protilátkou na civilizační nemoci: vysoký krevní tlak, aterosklerózu, nádorová onemocnění a na oční choroby.

Kladsko
odtud to je všude blíž

Náchod

Náchod – partnerské město Kladska v České republice (42 km od Kladska). Tady nevynechejte prohlídku krásného renesančního zámku rodu Piccolomini na horském vrcholku, regionální muzeum, náměstí a za ním kostel sv. Vavřince, zajímavě zdobenou novou radnici, pranýř a hotel (s městským divadlem) „U Beránka“. Pokud nám vyhládne, můžeme se občerstvit v restauraci a později vstoupit do hotelového lobby, kde se nachází „kámen z Atomového domu v Hirošimě“ a malá výstava věnovaná Janu Letzlovi (1880-1925) – v Náchodě narozenému architektovi - tvůrci Obchodně-výstavního pavilonu v centru Hirošimy, který jako jediná budova přežil atomový útok z 6. srpna 1945, přestože se nacházel v hypocentru výbuchu.

Česká republika – polsko-česká hranice probíhá jen 35 km od Kladska.

Na české straně rozhodně stojí za návštěvu: nádherné zámky (Náchod, Kuks, Ratibořice), pivovary produkující lokální piva (Náchod,

Broumov, Rychnov nad Kněžnou), skalní město (Adršpach), opevnění (Jaroměř) nebo ZOO park safari (Dvůr Králové).

Město Náchod

Masarykovo náměstí 40, 547 01 Náchod
tel.: +420 491 405 111,
e-mail: podatelna@mestonachod.cz